

Udskriftsdato: 13. december 2025

KEN nr 9391 af 16/02/2010 (Gældende)

Landsskatteretskendelse vedr. skattepligt af beløb, som en forsikringstager modtager fra en forsikringsmægler i forbindelse med tegning af kapitalforsikring – bindende svar (SKM2009.406.SR)

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: Skattemin.
Landsskatteretten, j. nr. 09-02228

Landsskatteretskendelse vedr. skattepligt af beløb, som en forsikringstager modtager fra en forsikringsmægler i forbindelse med tegning af kapitalforsikring – bindende svar (SKM2009.406.SR)

Resumé

En privatperson måtte anses for skattepligtig af en »rabat«, som han modtog fra en forsikringsformidler i forbindelse med tegning af en kapitalforsikring omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A.

Klagen vedrører spørgsmål om skattepligt af beløb, som en forsikringstager modtager fra en forsikringsmægler i forbindelse med tegning af en kapitalforsikring.

Landsskatterettens afgørelse

Selskabet har bedt om et bindende svar. Der er stillet følgende spørgsmål:

»Kan SKAT bekræfte, at privatpersoner ikke er skattepligtige af et beløb, de modtager fra spørger i tilknytning til tegning af kapitalforsikringer omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A?«.

Skatterådet har svaret nej.

Landsskatteretten stadfæster skatterådets bindende svar.

Sagens oplysninger

Selskabet H1 ApS (herefter kaldet forsikringsmægleren) yder pensionsrådgivning og forsikringsmægling. Forsikringsmæglerens indtægter består af formidlingsprovisioner fra pensionsforsikringsselskaber for forsikringsmægling.

Forsikringsmægleren formidler hos forsikringsselskabet G1 tegning hos privatpersoner af såkaldte kapitalforsikringer, omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A, skattekode 7, hvor der ikke er fradrag for den indbetalte præmie, og der sker løbende beskatning af værditilvæksten.

De pågældende forsikringer er attraktive for kunderne, fordi de sikrer et garanteret løbende afkast, der er højere end, hvad der kan opnås ved bankindskud o.lign.

Ved tegningen af forsikringen modtager forsikringsmægleren fra G1 en formidlingsprovision, f.eks. 4 % af indskuddet, altså 40.000kr. for en forsikring med et indskud på 1 mio. kr.

Af konkurrencemæssige hensyn overvejer forsikringsmægleren at tilbyde sine kunder et beløb som »rabat« i forbindelse med tegningen af forsikringen. Dette vil ske ved, at kunden, der har tegnet forsikringen, er blevet godkendt af forsikringsselskabet og har indbetalt præmien, får udbetalt en procentdel af den indbetalte præmie, f.eks. 1-2 % fra forsikringsmægleren.

Den pågældende provision til kunden aftales ved indgåelse af aftalen med kunden på grundlag af forsikringsmæglerens provisionsafregninger fra forsikringsselskabet.

Den pågældende provision er udelukkende et forhold mellem forsikringsmægleren og kunden, og forsikringsselskabet har ikke del i aftalen.

Forsikringsselskabet beregner sig ved forsikringens etablering en stiftelsesprovision, der fragår i depotet det første år. Denne stiftelsesprovision er et led i forsikringsaftalen og beregnet til at dække forsikringsselskabets omkostninger ved etablering af forsikringen, men der er ingen direkte sammenhæng mellem stiftelsesprovisionen for forsikringen og den udbetalte provision til forsikringsmægleren. Således kan forsikringsmæglerens provision overstige stiftelsesprovisionen for forsikringen.

Skatterådet Hovedcentrets afgørelse

SKAT har vurderet, at der er tale om 3 aftaler:

1. Der indgås en aftale mellem forsikringsmægleren og G1.
2. Der indgås en aftale mellem G1 og forsikringstager.
3. Der indgås en aftale mellem forsikringsmægleren og forsikringstager.

Det er dog SKATs opfattelse, at den 3. aftale ikke kan stå alene. SKAT har ved vurderingen specielt henset til, hvorledes forsikringstager vil blive beskattet det første år.

Ifølge § 53 A i pensionsbeskatningsloven beskattes forsikringstager af det løbende afkast af forsikringen. Dette sker ved, at forsikringsselskabet beregner den årlige tilvækst på det depot, der vedrører forsikringen. Første år beregnes tilvæksten som værdien af depotet ultimo året fratrukket den indbetalte præmie.

Det første år er depotet belastet af stiftelsesprovisionen for forsikringen - det er nettotilvæksten som beskattes. År 1 - kunne se således ud, idet der ses bort fra renter, øvrige indbetalinger og udbetalinger: Ved et indskud på 1.000.000 kr., udgør stiftelsesprovisionen 40.000 kr. Dette giver primo år 2 960.000 kr.

I dette tilfælde får forsikringstager et fradrag på 40.000 kr.

Såfremt forsikringstager modtager en »rabat« på f.eks. 20.000 kr., vil forsikringstager ud fra de indsendte oplysninger både få 40.000 kr. i fradrag, da det er en aftale mellem forsikringstager og G1 og samtidig få 20.000 kr. skattefrit fra forsikringsmægleren.

Ifølge det indsendte er det forsikringsmæglerens opfattelse, at den udbetalte provision er at sidestille med en negativ formueforvaltningsudgift, jf. ligningslovens § 17 C.

Ligningslovens § 17 C omhandler fradrag, og det er SKATs opfattelse, at der ikke er tale om et fradrag, hvis forsikringstager modtager en »rabat« fra forsikringsmægleren. Derimod er det SKATs opfattelse, at der er tale om en indtægt, som skal beskattes efter reglerne i statsskattelovens § 4.

Skatterådet besvarer herefter spørgsmålet med et nej.

Klagerens påstand og argumenter

Selskabets repræsentant har påklaget Skatterådets bindende svar af 23. juni 2009.

Repræsentanten har anført, at det af SKATs sagsfremstilling fremstår, som om der er en direkte sammenhæng mellem transaktionerne mellem forsikringstageren, forsikringsmægleren og forsikringsselskabet. Dette er imidlertid ikke tilfældet.

Forholdet omkring »rabatten« er et forhold, der kun omfatter forsikringsmægleren og forsikringstageren. Forsikringsselskabet er ikke involveret, og forsikringsselskabets provision til forsikringsmægleren er ikke afhængig af, om forsikringsmægleren udbetaler en formidlingsprovision til forsikringstageren, og forsikringsselskabets beregning af stiftelsesomkostninger for forsikringen er ikke afhængig af, at der udbetales en rabat til forsikringstageren fra forsikringsmægleren.

Repræsentanten er af den opfattelse, at der ikke er hjemmel til at beskatte forsikringstager af den modtagne »rabat«.

Forsikringstagers eventuelle honorar til forsikringsmægleren er ikke fradragsberettiget, og den pågældende rabat er at sidestille med et negativt honorar, idet forsikringsmægleren normalt ikke tager honorar hos forsikringstager for rådgivning, idet forsikringsmægleren modtager provision for gennemførte forsikringer fra forsikringsselskabet, og denne provision er så stor, at forsikringsmægleren normalt rådgiver den potentielle forsikringstager uden selvstændigt honorar. Selv om et eventuelt honorar ikke ville være fradragsberettiget hos forsikringstageren, er der ikke efter gældende praksis grundlag for at beskatte forsikringstageren for det »sparede« honorar for rådgivningen.

Den i forespørgslen foreliggende situation er imidlertid således, at forsikringsmægleren skønner, at den potentielle indtjening i form af provision fra forsikringsselskabet er så stor, at forsikringsmægleren ikke alene vil give den nødvendige rådgivning til forsikringstageren uden betaling, men også vil give forsikringstageren en »rabat«, hvis forsikringen tegnes som skitseret.

Dette betyder efter repræsentantens opfattelse, at denne rabat skattemæssigt må behandles som det tilsvarende rådgivningshonorar, der for forsikringstager er en ikke fradragsberettiget formueudgift, og den modtagne rabat må følgelig anses for en ikke skattepligtig formueindtægt.

Det fremgår af Skatterådets svar, at forsikringstager på grund af praksis vedrørende pensionsbeskatningslovens § 53A får fradrag i sin skattepligtige pensionsafkastbeskatningsindkomst for den del af præmien til forsikringen, der fragår til stiftelsesprovision til forsikringsselskabet, og derfor belastes depotets værdi. Dette kan imidlertid ikke begrunde, at en eventuel ydelse fra forsikringsmægleren til forsikringstager er skattepligtig.

Der er ikke en direkte sammenhæng (kobling) mellem den stiftelsesprovision, som forsikringsselskabet belaster forsikringstagers depot med i stiftelsesåret og den provision, der udbetales til forsikringsmægleren. Den udbetalte provision fra forsikringsselskabet til forsikringsmægleren kan således være mindre eller højere end den stiftelsesprovision, som forsikringsselskabet pålægger den nytegnede forsikring.

Regnskabsmæssigt og skattemæssigt behandles de to beløb da heller ikke samlet hos forsikringsselskabet, idet tegningsprovisionen til forsikringsmægleren udgiftsføres (og skattemæssigt fratrækkes) som en salgsomkostning hos forsikringsselskabet, medens stiftelsesprovisionen kan behandles på forskellig måde hos forsikringsselskabet, når det beregner værdien af de afsatte forsikringsmæssige reserver.

Repræsentanten har endvidere bemærket, at dette, at der efter praksis er fradrag for stiftelsesprovisionen hos forsikringstager for opgørelse af værditilvæksten på depotet ved opgørelse af den skattepligtige værditilvækst efter pensionsbeskatningslovens § 53A, ikke på nogen måde begrunder, at der skulle være skattepligt hos forsikringstager af modtaget »rabat« fra forsikringsmægleren. Dette »fradrag« er ikke et fradrag hjemlet efter statsskattelovens regler, men må anses for en ikke lovforankret praksis, der har udviklet sig ved udviklingen af beskattningen af værditilvæksten efter pensionsbeskatningslovens § 53A.

Repræsentanten har oplyst, at der ikke er nogen direkte sammenhæng mellem rådgivning af forsikringstageren og den udbetalte rabat, der efter aftalens indgåelse bliver betalt til forsikringstagerens konto. Rabatten var individuel, dvs. den udgjorde ikke en bestemt procentdel af det på en forsikring indskudte beløb, og den var begrundet i konkurrencemæssige forhold.

Forsikringsmægleren vil foretage fradrag for de udbetalte rabatter, idet rabatordningen endnu ikke er fuldstændig iværksat.

Repræsentanten har efterfølgende anført, at sagen har været sat i bero af SKAT, da forudsætningerne for det bindende svar blev berørt under Folketingets behandling af lovforslag L 22.

Skatteministeren har nu besvaret de for nærværende sag relevante spørgsmål den 24. november 2009, der vedrører spørgsmålene 3-6.

Det fremgår heraf, at det er Skatteministeriets opfattelse, at »stiftelsesprovision« for en tegnet kapitalforsikring efter reglerne i pensionsbeskatningslovens § 53A ikke kan fragå i opgørelsen af det skattepligtige afkast efter pensionsbeskatningslovens § 53A, stk. 3, og dette i hvert fald er tilfældet fra 2010, hvor reglerne i pensionsbeskatningslovens § 53A er ændret.

Det er repræsentantens opfattelse, at med Skatteministerens svar er forudsætningerne for Skatterådets bindende svar bortfaldet, og der er - selv om det bindende svar angives at gælde i 5 år - ikke taget hensyn til den vedtagne lovændring i pensionsbeskatningslovens § 53A, stk. 3, der træder i kraft fra 2010.

Efter at det er oplyst, at der ikke ved opgørelsen af det skattepligtige afkast af forsikringsordningen kan fragå stiftelsesprovisionen for forsikringen, kan den udbetalte formidlingsprovision ikke være omfattet af indkomstbegrebet i statsskattelovens § 4. Der er tale om en rabatordning, der vedrører privatsfæren

for forsikringstager, der hverken har fradragsret for indbetalingen på pensionsordningen eller indirekte fradrag for stiftelsesomkostningerne.

Forholdet svarer til, at en detailhandler opnår en rabat hos sin leverandør og derefter videregiver sin (private) kunde en del af denne rabat. Den rabat, som detailhandleren opnår, er selvfølgelig skattepligtig hos denne, og detailhandleren har selvfølgelig fradrag for den del af rabatten, som han yder til kunden.

Men kunden er ikke skattepligtig af den modtagne rabat, hvis varekøbet er privat, og varekøbet ikke direkte eller indirekte fratrækkes i den skattepligtige indkomst hos kunden.

Det ses da også, at det var fradragsretten i opgørelsen af det skattepligtige kapitalafkast hos forsikringstager, der var Skatterådets begrundelse for, at rabatten er skattepligtig.

Skulle Landsskatteretten mene, at der er usikkerhed om opgørelsen af kapitalafkastet før lovændringerne for 2010 træder i kraft, og man i øvrigt tiltræder Skatterådets afgørelse, skal repræsentanten anmode om, at tiltrædelse af Skatterådets afgørelse kun omfatter »rabat« på tegnede forsikringer til og med 2009, medens Skatterådets afgørelse ikke kan være gældende for 2010, hvor de nye regler i pensionsbeskatningslovens § 53A, stk. 3, bliver gældende.

SKATs yderligere udtalelse

SKAT har anført, at det ikke direkte fremgår af sagen, om kunden selv skal betale de omhandlede 40.000 kr. via præmien på 1 mio. kr., men sagsfremstillingens bemærkninger om, at der ikke er nogen direkte sammenhæng mellem de omkostninger, forsikringsselskabet beregner sig i forbindelse med tegningen af kapitallivsforsikringen og mæglerens vederlag, må vel nærmest forstås således, at mæglerens vederlag betales over forsikringsselskabets drift og ikke direkte af den enkelte forsikringstager til forsikringsselskabet.

På dette grundlag må det bindende svars forudsætning om, at forsikringstageren ved opgørelsen af afkastet efter pensionsbeskatningslovens § 53 A, stk. 3, har fradrag for mæglersalæret anses for forkert, idet det beløb, der betales til forsikringsmægleren ikke direkte påvirker de reserver, der fra forsikringsselskabets side er afsat til opsparingspræmie, risikopræmie og omkostningspræmie (herunder stiftelsesomkostninger).

Selv om det imidlertid antages, at mæglerens salær på 40.000 kr. betales direkte af forsikringstagerens præmie, vil salæret efter SKATs opfattelse ikke indgå i beregningen af afkastet efter pensionsbeskatningslovens § 53 A, når afkastet beregnes som forskellen mellem på den ene side ordningens kapitalværdi ved indkomstårets udgang med tillæg af udbetalinger i årets løb og på den anden side ordningens kapitalværdi ved indkomstårets begyndelse med tillæg af indbetalinger i årets løb.

Kapitalværdien er i den forbindelse forskellen mellem på den ene side nutidsværdien af selskabets øjeblikkelige og fremtidige forpligtelser over for forsikringstageren inklusive fordelt bonus, og på den anden side nutidsværdien af de præmier, som forsikringstageren skal betale i fremtiden.

Betaling af forsikringsmæglerens salær ligger i denne situation tidsmæssigt før tegningen af selve forsikringen og indgår derfor ikke som selskabets øjeblikkelige og fremtidige forpligtelser overfor forsikringstageren og dermed i beregningen af kapitalværdien og i sidste ende afkastet.

SKAT anser forsikringsmæglerens tilbud som en aftale om, at såfremt forsikringstageren vælger mægleren som forsikringsformidler, vil mægleren og kunden dele mæglerens salær i porten. Selv om forsikringstageren ikke er erhvervsdrivende, vil mæglerhonoraret i denne situation ikke miste sin status af at være skattepligtig indkomst efter statsskattelovens § 4. Statsskattelovens § 4 er i denne forbindelse en bred indkomstskatteregel, og de enkelte litranumre er blot eksemplificeringer af de typer af indkomster, der er skattepligtige.

Landsskatterettens bemærkninger og begrundelse

Det fremgår af statsskattelovens § 4, at som skattepligtig indkomst betragtes med de i bestemmelsen følgende fastsatte undtagelser og begrænsninger den skattepligtiges samlede årsindtægter, hvad enten de hidrører her fra landet eller ikke, bestående i penge eller formuegoder af pengeværdi.

Det fremgår af de givne oplysninger, at der ikke er nogen sammenhæng mellem en eventuel rådgivning fra forsikringsmægleren til forsikringstagere og de rabatter, der er eller vil blive udbetalt til forsikringsmæglerens kunder. Landsskatteretten finder, at udbetalingen af formidlingsprovision fra forsikringsmægleren, der efter det oplyste gives af konkurrencemæssige årsager og fradrages som en driftsudgift hos forsikringsmægleren, må anses for skattepligtig indkomst for kunden, jf. statsskattelovens § 4. Retten finder endvidere, at L 22, der er vedtaget den 3. december 2009, ikke har betydning for denne sag, idet ændringen af pensionsbeskatningslovens § 53, stk. 3, alene vedrører opgørelsen af pensionsafkast, og således ikke angår forholdet mellem forsikringstagere og forsikringsmægleren, som også tidligere anført af repræsentanten.

Den påklagede afgørelse stadfæstes derfor.